

Univerzita Karlova

Právnická fakulta

Katedra ústavního práva

Posudok školiteľa na diplomovú prácu

Rozhodovanie sudcov ústavných súdov v Českej a Slovenskej republike v kontexte mimoprávných súvislostí

Patrícia Hábová

Diplomantku zaujala téma, ktorá je v domácej akademickej a verejnej diskusii nie neznámou. Vždy, keď príde na proces menovania sudcov ústavných súdov, sa rozprava o najlepšom možnom rozhodnutí nezvyčajne rozprúdi. V centre pozornosti sú profily nominantov nielen v samotnom procese menovania, ale aj dávno predtým, ako vôbec ku nominácii dôjde. Ukazuje to na stúpajúci význam funkcie, o ktorú sa kandidáti uchádzajú a napokon aj role, ktorej sa ústavné súdy podujímajú v ústavnom a politickom systéme?

Diplomantka si zvolila skúmať zloženie ústavných súdov v ČR a SR, tak aby upozornila na skutočnosť, že to, kto je v talári, nie je nepodstatnou veličinou pre hodnotenie toho, ako súd rozhoduje. Diplomantka sa sústredila na proces výberu kandidátov a nominantov, na kľúčové identifikátory, ktoré sú zverejňované a na ďalšie kvalifikačné faktory pre „vypreparovaný“ prototyp sudcu ústavného súdu. Veľký dôraz pritom kladie na faktor diverzity zboru sudcov, aby tak azda pripomenula, že to môže byť jeden z pilierov nezávislosti rozhodovania súdu. Upozorňuje takisto na to, že diverzita sa netýka iba sociologických identitárnych dát ale aj diverzity skúseností, ktoré píše nominantov profesný životopis (tj. sudcovská, advokátska, akademická, právno poradenská, takisto ako aj oborová). Nie neznámym faktorom je ten, ktorý plynie z obáv o nezávislosť nominanta, respektive o emancipáciu od prípadnej predchádzajúcej politickej angažovanosti. Diplomantka v texte odkazuje na odborné aj osobné vyjadrenia renomovaných sudcov tak českých ako aj slovenských, ktorí upozorňujú na „zle zakrývanú afinitu sudcov ku vládnej koalícii“ (J.Mazák) alebo na to, že „popsat dokonalý recept na výběr soudce je nadmíru složité“ (S.Balík) a že predovšetkým ide o to, aby bol nominant „slušným člověkem (S.Balík)“. Mnohých autorov vlastne inšpiruje hodnotiť výber sudcov z hľadiska funkcií, ktoré ústavné súdy plnia a očakávaní zo strany decidérov. Preto sa sústreďujú na obsah vypočúvania (*hearing*) nominantov. Natíska sa otázka, či postoj nominanta k hodnotám, ktoré zastáva, je možné dostatočne odhaliť vo verejnej „grilovačke“ či už pred zákonodarným zborom a jeho orgánmi alebo pred médiami či inou verejnou ustanovitzňou.

Diplomantka zmapovala súčasnú odbornú literatúru, ktorá sa problematike výberu sudcov ústavných súdov v ČR a SR venuje. Štruktúra práce je hlavnej téme preto aj podriadená. V tomto ohľade sa zdá, že niektoré pasáže vyznievajú redundantne, najmä tam, kde sa hodnotí význam ústavných súdov v ústavných poriadkoch oboch krajín. Diplomantka nepodnikla osobitný výskum, ktorý sa ponúka, ak predpokládame, že diverzita v obsadení súdu má dajaký prínos pre jeho rozhodovanie. Tému v závere práce, že ústavné súdy nie sú orgánmi reprezentatívnej demokracie, je teda možno brať za východisko pre ďalšiu rozpravu pri obhajobe.

Diplomantka počas prípravy práce so mnou konzultovala východiská práce. Konzultácie prebiehali formou elektronickej komunikácie, ktorá bola čiastočne ospravedlniteľná danou mimoriadnou epidemiologickou situáciou a následnými opatreniami týkajúcimi sa výučby na vysokých školách. Napriek všetkým úskaliam sa domnievam, že práca je v takom stave, aby bola postúpená na obhajobu.

Jana Reschová